№ 315

Из материали, събрани в Дирекцията на полицията, за решенията на VII конгрес на Коминтерна и дейността на БКП по тяхното изпълнение

[София, декември 1936 г.]

[...] Тактиката на VII конгрес на Коминтерна, начертана от резолюциите на конгресните решения, бе извлечена от доклада и изложението на стария и опитен конспиратор Г. Димитров. Георги Димитров, по нареждане на Сталин, в своето конгресно изложение лансира и определи тактиката на „единния" или „народния фронт" като средство, чрез което комунистите по-лесно ще могат да отслабят съпротивата на антикомунистическите елементи и чрез същия единен фронт да минат към пълно завладяване властта в различните страни. Така Георги Димитров каза: „Привличането на широките маси с лозунги, които отговарят на техните непосредствени икономически и политически интереси и съвместната борба с тях за буржоазни демократически свободи ще трябва да се смята като първи етап към завладяване на властта от комунистите. Като втори етап за завладяване на властта от комунистите ще се смята правителството на „единния фронт".

По-нататък в своя доклад Димитров казва: „Ако ни попитат стоим ли ние – комунистите на почвата на „единния фронт" само в борбата за частните искания или сме готови да разделим отговорността даже тогава, когато става въпрос за създаване на правителството на основа на „единния фронт", то ние с пълно съзнание на отговорността ще кажем: „Да, ние вземаме предвид, че може да настъпи такова положение, когато създаването на правителството на пролетарския единен фронт ще стане не само възможно, но и необходимо в интереса на пролетариата, и ние в такъв случай без всякакво колебание ще действуваме за създаване на такова правителство.

Аз говоря тук не за правителството, което може да бъде образувано след победата на пролетарската революция. Разбира се, не е изключено, че някоя страна веднага след революционното сваляне на буржоазията може да образува съветско правителство на основа на правителствен блок на комунистическата партия с определена партия (или нейното ляво крило), участваща в революцията".

„Думата е не за такъв случай, а за възможното образуване на правителство на „единния фронт" в навечерието и победата на съветската революция...

....* в подходящия момент, опирайки се на нарастващото движение на единния фронт в дадена страна, комунистическата партия в страната ще излезе за създаването на свое правителство".[1]

Тази тактика за превземане на буржоазията отвътре, използвайки самата нея, Георги Димитров нарича „превземането на крепост с троянския кон". Той казва: „Другари, вие помните древното сказание за Троя. Троя се огради от атакуващата я армия с непрестъпни стени и атакуващата армия понесе много жертви и не можа да добие победата до тогава, докато с помощта на знаменития „троянски кон" не проникна в самото сърце на врага. Ние, революционните работници, не трябва да се стесняваме да употребим също такава тактика по отношение на нашия враг".

„Окончателно спасение единофронтовското правителство не може да донесе. То не е в състояне и да свали класовото господство на експлоататорите ...* Следователно, необходимо е да се въоръжим за социалистическата революция. Спасението ще донесе само съветската власт".

Георги Димитров подчертава, че начело на тази световна акция с новата тактика стои Сталин: „И ние искаме всичко това, защото само по този път работническата класа начело на всички трудещи се, сплотявайки се в милионна революционна армия, ръководена от Комунистическия интернационал и имайки такъв велик и мъдър кормчия като нашия вожд другаря Сталин, ще може сигурно да изпълни своята историческа мисия".

В заключителните резолюции на конгреса се прокарват същите мисли за новата тактика, като се подчертава, че целта на Коминтерна си остава предишната – световната социална революция.

Работата се свежда към следното:

По признанията на самия конгрес, комунистическите партии са закрепнали политически и тяхното идеологическо влияние върху масите нараснало значително. Но те още не са станали такава сила, която може напълно да използва в интереса на класовата борба на пролетариата новата ситуация, сложила се от началото на световната икономическа криза. Комунистите признават, че за сега те не са достатъчно силни, щото сами без странична помощ да свалят „прогнилия буржоазен свят" и за това те усилено ще търсят съюзници.

Горните мисли из доклада на Георги Димитров залегнаха в основата на резолюциите на VII конгрес. Някои от резолюциите гласят:

„Комунистите трябва да държат сметка за развитието и за успеха на движението на единния фронт, както и за изборната система, която е в сила, да се води изборната кампания по една обща платформа и с обща листа на антифашисткия фронт, резервирайки си свободата за политическа пропаганда и за свободата на критиката".

„Да се задължават комунисти младежи да се присъединяват към всички буржоазни демократически партии, реформаторски, фашистки, синдикални, културни и спортни и да се борят систематически в тези организации, за да подчинят със своето влияние широки младежки маси".

„Съществено условие, за да бъде създадено правителство на единен фронт, е следното: а) когато държавният апарат е много парализиран, при положение че буржоазията не е в състояние да попречи на създаването на едно такова правителство; б) когато комунистите и работническите маси се подготвят против реакцията, но не са още готови да се вдигнат на борба за съветска власт".

„Комунистите трябва да се борят за да въвлекат в редовете на единния фронт кооперативните организации".

„В борбата за защита на демократическите и буржоазни среди революционния пролетариат подготвя силите си към завоюване на истинската демокрация на работниците – за съветската власт".

На същия конгрес представителят на БКП Васил Коларов по доклада на Георги Димитров говори следното: „Българската комунистическа партия е съгласна да участва в изборите в общи листи на народния фронт, както и да поддържа едно пра-

вителство, съставено от партии на народния фронт, при все че съществуват мерките, предвидени във формата за борба. Бъдещето на народния фронт и неговия успех ще зависят напълно от начина, по който КП поддържа единството на дейност и тесния контакт с другите работнически и селски организации, и на първо място с най-голямата масова организация в България – Земеделският съюз".

„От момента на борбата трябва да се приеме селската класа както си е със своите организации и със своите шефове, в които тя има още доверие ...* да достигнат до сключването на съглашение по въпроса за народния фронт със всички селски партии, организации и селски съюзи, взимайки като платформа за борба належащите икономически и политически искания, предявени от самите селяни".

„Ние трябва в нашата самокритика откровено да признаем, че преживелиците на сектантството много са пречили на комунистическите партии да се сближат с трудящите се селяни в борба за неговите всекидневни потребни нужди. Тези сектански преживелици до днес пречат на много партии да водят истинска болшевишка масова работа в селото".

„След реорганизирането на партийното ръководство на БКП, партията е направила първите си стъпки към правилно приложение на тактиката на „единния фронт". Сключено бе и съглашението за единния фронт със Земеделския съюз въз основа на платформата за борба за насъщните икономически и политически искания на работническите и селски маси".

Българската комунистическа партия като секция на Коминтерна, възприема напълно новата тактика на Коминтерна, очертан в резолюциите на VII конгрес, и започва да ги прилага на практика. Така, във вестник „Работнически вестник", брой 6 от 29. 2. 1936 год., на първа страница с едри букви е написано: „През втората половина на февруари се състоя VI-ия разширен пленум на ЦК на БКП с дневен ред:

1) Доклад за VII конгрес на Коминтерна.

2) Политическото положение и задачите на партията.

3) Икономически борби и профсъюзното единство.

4) Политическо и организационно положение на партията и задачите на нейната организационна и масова работа.

В същия вестник, на първа страница е поместена статията „VI-ия пленум на ЦК на БКП", в която между другото се казва: „Както и трябваше да се очаква, VI-ия пленум съсредоточи своето внимание върху основните проблеми на днешния ден – върху изграждането на единния работнически и широкия народен фронт...*".

В същия вестник на първа страница е поместена статията „Резолюция по политическото положение и задачите на партията на VI-ия разширен пленум на ЦК на БКП", в която между другото се казва: „БКП се обръща още веднъж към Работническата партия, Земеделския съюз, към Социалдемократическата партия, а така също и към демократи и радикали, и към всички други нефашистки партии и организации, които са готови да се борят за тия искания, да си подадат ръка за обща борба за възстановяване на конституцията, за незабавни избори за Народно събрание въз основа на досегашния избирателен закон....*".

„... * ние комунистате считаме, че само едно съветско правителство в България ще донесе коренно подобрение...*".

Във вестник „Работнически вестник“, брой 13 от 26. 8. 1936 г., на първа страница е поместена резолюцията на Секретариата на Изпълнителния комитет на Комунистическия интернационал за решения на VI-ия пленум на ЦК на БКП:

„ ...* Секретариата на ИККИ като разгледа решенията на VI-ия пленум на ЦК на БКП и работата на партийното ръководство признал, че в основата си той правилно провежда линията на VII-ия конгрес на Комунистическия интернационал, като същевременно е указал на редица слабости и недостатъци в работата на партията и е дал конкретни упътвания за бързото изграждане на могъщ народен фронт от всички демократически сили...* “.

В статията „Походът на демокрацията“, поместена в „Работнически вестник“, брой 1 от 15. I. 1937 год., между другото се казва:

„ ...* Ето защо времето на последния Кьосеиванов кабинет е период на сближение и сплотяване на демократическите сили, и след публикуването на предизвикателен закон за общински избори демократическите сили – петорката[2], Работническата партия, пладненци и демократи – кои по-последователно, кои още с голямо колебание, отчасти чрез общо споразумение, отчасти решавайки самостоятелно, предприеха следните извънредно важни за окончателно постигане на истинско народно демократическо единство, дружни акции: 1) създаване навсякъде народни конституционни комитети; 2) събиране на подписи върху така нареченото общо народно искане до царя за незабавно възстановяване на Търновската конституция, за свободни парламентарни избори, за конституционно правителство; 3) участие в изборите без гласуване за самокандидатиралите се лица, а с лозунга „Да се възстанови Търновската конституция“.

В изпълнение директивите на БКП, Работническата партия у нас е възприела напълно тактиката на „единния фронт“ и отпочнала изграждането му.

През 1936 г. Работническата партия издаде нелегална брошура „Народният фронт, или за какво се бори днес Работническата партия“, състояща се от 15 стр. и приложено към нея „Изложение на Работническата партия по народния фронт“ в 4 страници.

В брошурата „Народният фронт“ се казва: „Работническата партия работи с всички сили за изграждането и в България на народния фронт. Това днес е нейната главна работа, първа задача ...* От кого ще се състои народния фронт в България, кой трябва да влиза в него? Отговорът е един – всички демократически сили трябва да влязат в народния фронт ...* Петорката не е народнофронтовски блок. Тя изцяло може да влезе в народния фронт, особено Земледелският съюз, може да стане център на народния фронт ...* Има ли вече народен фронт в България? – Да, неговото изграждане се е започнало. В някои градове земледелци, социалисти и работници са образували околийски народнофронтовски комитети; в други градове в такива комитети влизат и демократи, радикали, пладненци, либерали, ляпчевисти. Някои от народнофронтовските комитети са издали позиви, апели, резолюции, свикват събрания, създават народнофронтовски комитети в селата ...* „

В „Изложение на Работническата партия по народния фронт“, което е приложено към брошурата „Народният фронт“ между другото е казано: „Известни среди злоумишлено разпространяват слухове, че Работническата партя уж неиск-

рено работила за народния фронт, че тя искала да командва в него и пр. и за това уж другите партии не се присъединявали до сега към него. За да отхвърли тия клевети, РП излиза с настоящето изложение-разяснение ...* РП се е срещала с представители на всички опозиционни на цанковщината и на днешната власт партии и групи и по свой и по техен почин и на всички е предлагала да се постигне това единство, да се образува народен фронт за борба против фашизма, за възстановяване на конституцията, като всякога е заявявала, че тя ще подкрепи всяко народнофронтовско правителство и без да влиза в него, че основно до сега е организирала борбата на масите, без което е невъзможно възстановяване на конституцията, а не въпроса за министерските и депутатски места. На нас от всякъде се е отговаряло с одобрение на идеята за народното единство, имало е несъгласие само по отделни пунктове на предлаганата от РП платформа ...*".

На 1 декември 1936 г. в едно нелегално, напечатано в нелегална комунистическа печатница и разпространено изложение „Новият меморандум на петорката и Работническата партия" по повод меморандума на петорката, отправен през м. ноември 1936 г. до Н.В. Царя и подписан от Гичев, Пастухов, Григор Василев, Смилов и др., Работническата партия в споменатото изложение подчертава, че „напълно се присъединява към преведеното тук из меморандума на петорката, което тя всякога е поддържала ...*".

Идеята за единния фронт е лансирана и възприета и от младежките организации от разтурените политически партии. Така, на 19 май 1936 г. е отпечатан и разпространен нелегално позив към младежта в цялата страна, подписан от БЗМС „Врабча 1", БСМС, БОНСС, БОНСФ, „Жан Жорес"[3] и студентите земледелци „Ц. Бакалов", в който между другото се казва: „Досегашният опит показва, че изходът от двегодишното безправие е само в изграждането на единство на цялото младо поколение, в задружната борба на целия български народ против шепа диктатори ...* „.

В нелегално отпечатания и разпространен позив, подписан от младежки общ фронт за защита на Търновската конституция, между другото е казано:"... В София се създаде общ младежки народновластнически фронт, който ратува за пълното възстановяване на Търновската конституция, за борба срещу антикомунизма във всичките му направления и за тържеството на народновластническите принципи...* „.

В отпечатания и разпространен нелегален позив през м. декември, озаглавен „Да помогнем на борящия се за свобода и демокрация испански народ", подписан от Работническия младежки съюз, Социалистическия младежки съюз, Българският младежки земледелски съюз (Пладне) и анархо-синдикалистите, се казва: „ ...* пущайте подписки, плащайте марките, отделяйте от заплатите и хляба си, за да подкрепите нашите братя в Испания. Изпращайте протести до българското правителство против неговата фашистка политика, която е фактически в подкрепа на генерал Франко ...*".

АМВР, об.д. 1067, л. 159–164. Чернова. Машинопис.

---

* Така е в текста на документа.

[1] В публикувания официален текст на доклада на Г. Димитров окончанието на последното изречение е следното: „... комунистическата партия в дадена страна ще се обяви за